

DECIZIE
În numele Legii

02 mai 2023

mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată

Ion Talpa

Judecătorii

Oxana Mironov și Svetlana Șleahțițki

Grefierul

Cristina Munteanu

Cu participarea:

Procurorul

Inga Pascari

Avocatului

Ion Prisacari

a judecat în ordine de apel, în ședință publică, apelul avocatului Ion Prisacari în interesele inculpatei Baibarac Margareta ***** declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 13 septembrie 2021, pe cauza penală în privința inculpatei:

Baibarac Margareta *****, a.n. *****, IDNP *****, domiciliată în mun. *****, str. *****, studii superioare, căsătorită, fără antecedente penale,

Învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) CP.

Cauza s-a aflat în procedură de examinare:

Instanța de fond: 09.02.2021 – 29.11.2022;

Instanța de apel: 27.12.2022 – 21.03.2023;

Instanța de recurs: 16.05.2022 – 18.07.2022;

Instanța de apel: 25.08.2022 – 02.05.2023.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 13 septembrie 2021, Baibarac Margareta ***** a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) CP, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de

amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalent cu 10000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de gestionarea bunurilor sau surselor materiale pe un termen de 3 ani.

În privința Margaretei Baibarac a fost aplicată măsura preventivă sub formă de obligare de a nu părăsi țara, până la intrarea sentinței în vigoare.

A fost soluționată chestiunea privitor la corpurile delictive.

Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că, inculpata **Baibarac Margareta *******, acționând în mod intenționat și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și dorindu-și survenirea consecințelor, împreună cu alte persoane nestabilite la moment de către organul de urmărire penală, la 22.06.2016, prin inducerea în eroare și prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, prin comportament dolosiv, i-a prezentat lui Creangă Mihail un contract fals semnat de către ea și ***** și l-a convins că fiul său ***** a primit de la ea bani în sumă de 7000 lei pentru executarea unei comenzi de gard și poartă metalică și nu și-a onorat obligațiile. Pentru a nu depune o cerere la poliție în privința lui ***** a pretins și a primit de la Creangă Mihail suma de 7000 lei, cauzându-i ultimului un prejudiciu material în proporții considerabile.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Baibarac Margareta ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu indicii de calificare: *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, prin comportamentul dolosiv, săvârșit de două sau mai multe persoane care a produs daune considerabile.*

Sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 13.09.2021 a fost atacată cu apel de către avocatul Ion Prisacari în interesele inculpatei Baibarac Margareta, fiind solicitată casarea sentinței în cauză, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În argumentarea cerințelor formulate apărătorul-apelant a invocat, că sentința este una neîntemeiată, deoarece în cadrul examinării cauzei nu s-a constatat intenția inculpatei la săvârșirea infracțiunii. În acest sens apărătorul s-a referit la declarațiile martorului Ț Denis, din care rezultă că anume la rugămintea acestuia Baibarac Margareta a preluat bani de la Creangă Mihail, care chipurile i se cuveneau lui ***** ca urmare a vinderii unui imobil.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16.02.2022 a fost admis apelul avocatului Ion Prisacari în interesele Margaretei Baibarac, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 13.09.2021 din alte motive, sentința în cauză s-a casat parțial, în latura penală, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

Baibarac Margareta ***** în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) CPP și art. 107 alin. (1) CP s-a liberat de răspundere penală pe art. 190 alin. (2) lit. b) CP cu încetarea acestui proces penal, în temeiul art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 (în vigoare 31.12.2021) privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond referitor la corpurile delictelor, s-au menținut.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18.07.2022 a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Andrei Formusatii, s-a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16.02.2022 în privința inculpatei Baibarac Margareta ***** și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În ședința instanței de apel inculpata Baibarac Margareta și avocatul Ion Prisacari au pledat pentru admiterea cererii de apel din alte motive, casarea sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 13.09.2021 și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal în privința inculpatei Baibarac Margareta să fie încetat în legătură cu survenirea actului de amnistie.

Procurorul Inga Pascari a solicitat respingerea cererii de apel ca fiind neîntemeiată, cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări.

Verificând argumentele invocate în apelul înaintat, ascultând participanții la proces, studiind materialele cauzei, Colegiul penal consideră că apelul declarat urmează a fi admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea sentinței și adoptarea unei soluții noi, din următoarele considerente.

La adoptarea soluției Colegiul penal statuează pe prevederile art. 415 alin. (1) p. 2) CPP, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 al. (2) CPP, și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.*

Conform art. 414 alin. (1) CPP, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.*

Totodată, instanța de apel operează și cu prevederile art.413 alin.(3) CPP, potrivit cărora, *instanța de apel, la cererea părților, poate cerceta suplimentar probele administrate în primă instanță și poate administra probe noi, coroborate cu prevederile art.414 alin.(6) CPP, potrivit cărora instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul verbal.*

Respectând legislația procesual penală sus-indicată, Colegiul penal a oferit părților posibilitatea de a prezenta probe suplimentare sau de a se referi la probele anexate la materialele cauzei în vederea admiterii/respingerii argumentelor invocate în cererea de apel înaintată. Careva probe părțile nu au prezentat, întrucât în instanța de apel inculpata și apărătorul acesteia și-au modificat cerințele din apel, Baibarac Margareta recunoscându-și vina în comiterea escrocheriei, pledând pentru aplicarea în privința sa a actului de amnistie - Legea nr.243 din 24.12.2021 (în vigoare 31.12.2021) privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu încetarea procesului penal.

Până a se expune asupra aplicabilității actului de amnistie, Colegiul penal consideră oportun de a se expune privitor la încălcarea care implică casarea sentinței Judecătoreiei Bălți sediul Central din 13.09.2021 în latura penală.

Potrivit rechizitoriului întocmit la 18.07.2018, Margareta Baibarac a fost acuzată în aceea, că acționând în mod intenționat și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și dorindu-și survenirea consecințelor, prin înșelăciune și abuz de încredere, împreună cu alte persoane nestabilite la moment organului de urmărire penală, la data de 22.06.2016, sub pretextul de a nu depune plângere la poliție, pe faptul neexecutării de către fiul lui *****, a unei comenzii de gard și poartă metalică, pentru care ultima, motiva că, i-a transmis suma de 7000 lei, acțiune care nu a avut loc, au dobândit ilegal de la Creangă Mihail bani în sumă totală de 7000 lei, astfel, cauzând ultimului, un prejudiciu material în proporții considerabile. Aceste acțiuni ale Margaretei Baibarac au fost calificate conform art. 190 alin.(2) lit. b), c) CP – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

După ce cauza a fost transmisă în instanța de judecată pentru examinare în fond, au fost operate modificări la Codul penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018 în vigoare din 17.08.2018, fiind modificată dispoziția art. 190 CP și exclus calificativul de la lit. c) al alin. (2). Aceste modificări au determinat procurorul în Procuratura Bălți, Rodica Buza, prin ordonanța din 01.11.2018 să modifice învinuirea înaintată Margaretei Baibarac prin rechizitoriu. Astfel, conform noii învinuiri ultima a fost acuzată în aceea că, acționând în mod intenționat și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și dorindu-și survenirea consecințelor, împreună cu alte persoane nestabilite la moment de către organul de urmărire penală, la data de 22.06.2016, prin inducerea în eroare și prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, prin comportament dolosiv, i-a prezentat lui Creangă Mihail un contract fals semnat de către ea și ***** și l-a convins că fiul său ***** a primit de la ea bani în sumă de 7000 lei pentru executarea unei comenzi de gard și poartă metalică și nu și-a onorat obligațiile. Pentru a nu depune o cerere la poliție în privința lui *****, a pretins și a primit de la Creangă Mihail

suma de 7000 lei, cauzându-i ultimului un prejudiciu material în proporții considerabile.

Aceste acțiuni ale Margaretei Baibarac au fost calificate conform art. 190 alin. (2) lit. b) CP - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, prin comportamentul dolosiv, săvârșit de două sau mai multe persoane care a produs daune considerabile.

La judecarea cauzei în fond, pentru a pronunța sentința de condamnare, instanța de fond a reținut în sarcina Margaretei Baibarac învinuirea înaintată acesteia prin ordonanța din 01.11.2018 și dispunând condamnarea acesteia în baza art. 190 alin. (2) lit. b) CP, a reținut fapta potrivit calificativelor în redacția nouă a dispoziției menționate.

Analizând cronologic circumstanțele enunțate supra, Colegiul penal va menționa, că potrivit art. 326 alin. (1) CPP, *procurorul care participă la judecarea cauzei penale în prima instanță și în instanța de apel este în drept să modifice, prin ordonanță, învinuirea adusă inculpatului în cadrul urmăririi penale în sensul agravării ei dacă probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior, aducând la cunoștință inculpatului, apărătorului lui și, după caz, reprezentantului legal al inculpatului noua învinuire. În asemenea situație, instanța, la cererea inculpatului, acordă termen necesar pentru pregătirea apărării de noua învinuire, după ce judecarea cauzei continuă.*

Potrivit doctrinei penale, jurisprudenței naționale, cât și potrivit prevederilor legii penale, *calificarea după elementele componenței de infracțiune, presupune determinarea conținutului semnelor componenței de infracțiune prevăzută de o normă juridico-penală și, pe de altă parte, stabilirea în fapta persoanei a semnelor unei infracțiuni concrete după elementele componenței de infracțiune. Stabilirea elementelor infracțiunii presupune o anumită consecutivitate, mai întâi se constată obiectul infracțiunii ..., apoi se stabilește latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. Așadar, încadrarea juridică sau calificarea infracțiunii reprezintă operațiunea de stabilire a concordanței între starea de fapt și normele juridice aplicabile privind incriminarea, precum și dispozițiile generale aplicabile pentru tragerea la răspundere penală a făptuitorului.*

În acest sens, Colegiul penal menționează, că schimbarea încadrării juridice în sensul agravării este necesară atunci când probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior.

Latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie în varianta anterioară de incriminare este diferită de cea actuală, reieșind din faptul că acțiunile adiacente prevăzute de redacția anterioară și cea actuală de incriminare sunt diferite. Astfel,

până la intrarea în vigoare a Legii nr.179/2018, obiectul juridic secundar al infracțiunii specificate la alin. (1) al art. 190 CP, îl constituiau *relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere*, această teză nefiind valabilă în condițiile redacției actuale a normei de incriminare. Or, obiectul juridic special al infracțiunii de escrocherie în redacția anterioară era determinat de cele două acțiuni adiacente ale laturii obiective: *înșelăciunea* și, respectiv *abuzul de încredere*. După intrarea în vigoare a Legii nr.179/2018 acțiunile adiacente au un alt conținut, exprimându-se în ***inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calității substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean***. Respectiv, obiectul juridic special al infracțiunii în cazul reglementărilor anterioare și cele actuale este diferit.

Deci, la caz, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 8, art. 10 și art. 118 alin. (2) CP, or, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art. 190 CP prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Astfel, constatând erorile admise de către instanța de fond, Colegiul penal consideră oportun de a purcede la remedierea acestora, reținând în sarcina inculpatei fapta infracțională adusă conform învinuirii din rechizitoriu cu excluderea agravantei de la lit. c) alin. (2) al art. 190 CP – *cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, ***constatând***, că Margareta Baibarac acționând în mod intenționat și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și dorindu-și survenirea consecințelor, prin înșelăciune și abuz de încredere, împreună cu alte persoane nestabilite la moment organului de urmărire penală, la data de 22.06.2016, sub pretextul de a nu depune plângere la poliție, pe faptul neexecutării de către fiul lui *****, a unei comenzii de gard și poartă metalică, pentru care ultima, motiva că, i-a transmis suma de 7000 lei, acțiune care nu a avut loc, au dobândit ilegal de la Creangă Mihail bani în sumă totală de 7000 lei, astfel, cauzând ultimului, un prejudiciu material în sumă de 7000 lei. Aceste acțiuni ale Margaretei Baibarac Colegiul penal le încadrează conform semnelor componenței de infracțiune prevăzută la art. 190 alin. (2) lit. b) CP – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, de două persoane*.

Totodată, Colegiul penal constată pe cazul dat intervenirea circumstanțelor care condiționează liberarea inculpatei Baibarac Margareta de executarea pedepsei stabilite în privința acesteia pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal. Din aceste considerente Colegiul penal va admite apelul declarat în interesele lui Baibarac Margareta. În argumentarea acestei concluzii Colegiul penal va menționa următoarele.

Colegiul penal reține, că prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.307-IX din 29.12.2021 a fost promulgată Legea nr.243 din 24.12.2021 "Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova".

Colegiul penal constată, că art.1 din Legea nominalizată, expres stabilește, că prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8.

Potrivit art.2 alin.(1) din Legea nr.243 din 24.12.2021 "Privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova", procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

Potrivit art. 2 alin. (3) al Legii menționate se indică, că încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate.

Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 13.09.2022, Baibarac Margareta a fost recunoscut vinovată și condamnată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, pentru care i s-a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 u.c., echivalentul a 10000 lei.

În situația stabilită pe caz privind comiterea de către Baibarac Margareta a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, infracțiune comisă la 22.06.2016, ținând cont de prevederile enunțate, Colegiul penal consideră că careva interdicții în vederea aplicării actului de amnistie nu sunt. Astfel, în baza art. 389 alin. (4) pct. 2) CPP, art. 107 alin. (1) CP, Baibarac Margareta ***** urmează a fi liberată de executarea pedepsei, în baza art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Inculpata Baibarac Margareta nu cade sub interdicția reglementată la art. 6 din prezenta lege, astfel Colegiul consideră oportună aplicarea în privința inculpatei a Legii privind amnistia.

Reieșind din circumstanțele date, instanța de apel ajunge la concluzia, că apelul declarat în interesele inculpatei urmează a fi admis, iar sentința primei instanțe urmează a fi casată, cu pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Conducându-se de art. 415 alin. (1) p. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Apelul avocatului Ion Prisacari în interesele inculpatei Baibarac Margareta ***** declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 13 septembrie 2021 se admite, din alte motive decât cele invocate, sentință care se casează parțial în latura pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Baibarac Margareta ***** recunoscută vinovată pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) CP și în baza acestei legi i se stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.

În baza art. 389 alin. (4) pct. 2) CPP, art. 107 alin. (1) CP, **Baibarac Margareta** ***** se liberează de executarea pedepsei, în baza art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la pronunțare.

Dispozitivul deciziei adoptat și pronunțat public la **02.05.2023**.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de **30.05.2023, ora 12:00**.

Președinte de ședință, judecător

Ion Talpa

Judecătorii

Oxana Mironov

Svetlana Șleahțițki